

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН**

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СУСПІЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії,
політології та міжнародних
відносин

Олександр ДОБРЖАНСЬКИЙ

« 12 » серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
обов'язкова**

Освітньо-професійна програма *Середня освіта (Історія)*

Спеціальність: *014.03 – Середня освіта (Історія)*

Галузь знань: *01 – Освіта*

Рівень вищої освіти *другий(магістерський)*

Факультет історії, політології та міжнародних відносин

Мова навчання *українська*

Чернівці - 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології і методи соціальної комунікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 3 від «3» квітня 2023 р.).

- **Розробники:** Макух-Федоркова Іванна Іванівна, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

- **Викладач:** Макух-Федоркова Іванна Іванівна, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри історії України
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри історії України _____ Микола Гуйванюк

Схвалено методичною радою факультету історії політології та міжнародних відносин
Протокол №1 від 12 серпня 2024 р.

Голова методичної ради факультету _____ Василь Карпо

Пояснювальна записка

Курс «Технології та методи соціальної комунікації» допоможе сформувати у майбутніх фахівців соціально комунікативні компетентності через засвоєння знань про основні технології соціальної комунікації; формування уявлень про окремі технології масової комунікації у форматі реалізації професійних завдань за фахом; розвиток і саморозвиток професійної етичної культури, необхідності дотримання етичних норм, професійних стандартів сучасних фахівців.

Метою навчальної дисципліни є оволодіння знаннями з теоретичних основ комунікативної науки, вивчення основних моделей комунікацій, методики та методології комунікативних технологій, формування навичок багатоаспектного застосування комунікативного інструментарію в різних комунікативних ситуаціях; вивчення природи масової комунікації як явища та оволодіння студентами систематичними знаннями з основних теоретичних і практичних питань діяльності ЗМК, ознайомлення з основними методами впливу на масову свідомість та формування суспільної думки, формування навиків аналізу різноманітних комунікативних процесів; ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними і прикладними аспектами побудови ефективної комунікації на рівні ділових, масових, публічних, організаційних взаємодій, методологією їх аналізу з точки зору доцільності використання різного роду соціальнокомунікативних технологій.

Завдання

- ознайомити студентів з комунікацією як видом діяльності та соціальним процесом;
- сформувати у студентів знання з історії розвитку теорії соціальної комунікації, її природою, формами та форматами;
- сформувати у майбутнього фахівця розуміння особливостей мовленнєвої та невербальної комунікації, її різновидів;
- сформувати вміння використовувати принципи теорії комунікацій при аналізі комунікативних заходів та подій (прес-конференції, виставки, семінари, дії компанії та ін.) і при плануванні власної діяльності;
- поглибити розуміння теоретико-концептуальних основ моделей масової комунікації;
- закріпити розуміння особливостей розвитку засобів соціальної комунікації та їх ролі у житті сучасної людини і соціуму;
- проінформувати студентів про основні види масово-комунікаційного впливу;
- навчити студентів розрізняти ефекти масової комунікації, засоби і методи масово-комунікаційного впливу;
- сформувати уявлення про значення масово-комунікаційної індустрії у системі масового спілкування;
- дати оцінку семіотиці як науці про знакові системи та показати її практичне значення в рекламній діяльності;
- прищепити студентам уміння оцінювати маніпулятивні технології та засоби захисту від масово-комунікаційного впливу;

- розкрити значення іміджевої комунікації як спрощеної моделі взаємодії з аудиторією, сприяти формуванню лідерських, комунікативних та морально-етичних якостей, прагнення до співтворчості та співпраці, засвоєнню правил ділової етики та норм поведінки, прийнятих у професійному товаристві;
- охарактеризувати роль кризового менеджменту як важливої складової роботи з іміджем;
- проаналізувати актуальність проблем міжкультурної комунікації в сучасних умовах;
- сформуванню відповідне розуміння значущості культури ділової комунікації у встановленні та розвитку конструктивних ділових зв'язків і партнерства між суб'єктами ділових відносин;
- показати зв'язок психології і моделей психотерапевтичної комунікації в сучасній практичній соціальній комунікації.

Пререквізити.

Під час навчання студенти прослухали і засвоїли такі курси як: «Сучасні педагогічні технології», «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Технології викладання історичних дисциплін у ЗЗСО», «Інформаційні технології в освіті», «Методика застосування критичного мислення на уроках історії». Опанування даною дисципліною дозволить підсилити знання отримані раніше при вивченні вказаних обов'язкових та вибіркового дисциплін.

Постреквізити. Дана дисципліна стане базою для набуття передбачених ОПП компетентностей та результатів навчання під час проходження професійної (педагогічної) практики, а також для засвоєння таких дисциплін як: «Лідерство та основи партнерської взаємодії в освітньому процесі», «Партнерство і професійна комунікація вчителя», «Тренінг професійного розвитку вчителя».

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **компетенції:**

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується широким використанням умов взаємодії та педагогічного партнерства, готовності до навчання впродовж життя, орієнтацією на оцінювальну аналітичну, прогностичну та здоров'я збережувальну складову в професійній діяльності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК 2	Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

Фахові компетентності (ФК)	ЗК 4	Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним
	ЗК 6	Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
	ФК 3	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності
	ФК 4	Здатність використовувати інновації у професійній діяльності
	ФК 7	Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку
	ФК 8	Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу
	ФК 9	Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя, взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки
	ФК 10	Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.
	ФК 11	Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища
	Предметні компетентності	ПК 2
ПК 3		Знати та розуміти наукові основи певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах
ПК 6		Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності
ПК 9		Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1	Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.
ПРН 7	Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх

	прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.
ПРН 9	Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів
ПРН 12	Здатність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.
ПРН 13	Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.
ПРН 14	Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань

Знати:

- методологію вивчення системи засобів масової інформації та основні підходи до вивчення різних аспектів сучасних ЗМІ в Україні та за кордоном;
- основні поняття теорії комунікації та основні етапи розвитку;
- форми мовної, усної, письмової комунікації;
- поняття, види, функції комунікації в малих групах та розкрити ефективність міжособистісної комунікації;
- особливості комунікаційних процесів всіх рівнів;
- використання різних моделей масової комунікації у засобах масової інформації;
- закономірності функціонування ЗМІ як важливого соціального інституту та значення комунікації в сучасному інформаційному суспільстві;
- знати особливості кризових комунікацій, технології побудови іміджу та основні етапи налагодження іміджевих комунікацій;
- рівні та форми міжкультурної комунікації та особливості її розвитку під впливом глобалізаційних процесів;
- форми і види комунікації в організаціях та маркетинговій діяльності, а також розкрити значення PR як комунікативної складової в організації комунікативного процесу;
- процес медіа планування як методологічної основи стратегічних комунікацій;
- структуру, засоби та моделі політичної комунікації та особливості електоральної комунікації
- основні аспекти знаків та знакових систем та розкрити їх практичну реалізацію на прикладі семіотичного аналізу реклами;
сучасні психологічні напрямки та моделі психотерапевтичної комунікації

Вміти:

- здійснювати аналіз методів подання інформації, розрізняти учасників масового спілкування за функціями, завданнями, методами, засобами праці тощо;
- готувати інформаційні повідомлення та коректно працювати зі своєю аудиторією як виявом маси;
- відповідально ставитися до масової інформації, відстоювати професійну точку зору щодо місця і ролі своєї професії у структурі масового спілкування.
- практично використовувати сучасні методи аналізу комунікації, реалізовувати теоретичний інструментарій при проведенні масово-комунікаційних заходів;
- давати характеристику масово інформаційних потоків в контексті інформаційного протистояння;
- аналізувати комунікативні кампанії;
- визначати пріоритетні напрямки розвитку інформаційно-комунікативної сфери;
- визначати бар'єри комунікації та застосовувати свої знання та навички з метою їх усунення та попередження та налагодження ефективної комунікації

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати інформаційну комунікацію використовуючи менеджерські здібності, спрямовані на розвиток поведінкових і особистісних навичок, ефективно доносити практичну цінність аналітичного матеріалу для соціуму, взаємодіяти в проектній діяльності.
- реалізовувати особистісні якості критичного мислення у впливі на соціально-економічну і політичну структура суспільства, постійно удосконалюватися, оволодівати сучасними знаннями, використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності
- реалізовувати особистісні якості критичного мислення у впливі на соціально-економічну і політичну структура сучасного суспільства;

Опис навчальної дисципліни

Технології і методи соціальної комунікації – обов'язкова навчальна дисципліна

1 рік навчання, 1 (2) семестр

90 годин / 3 кредити

15 лекційних годин

5 семінарських годин

5 індивідуальних годин

65 годин самостійної роботи

Форма підсумкового контролю – залік

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Технології і методи соціальної комунікації»
--

Тема 8. Прикладні моделі комунікації	2	2											
Тема 9. Кризові комунікації	2	2											
Тема 10. Комунікаційний процес та специфіка бар'єрів соціальної комунікації	10					10							
Тема 11. Дослідження соціальної комунікації в Американській асоціації мовлення, мови і слуху (ASHA)	10					10							
Разом за ЗМ1	46	8	3			3	33						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Види професійно орієнтованої комунікації												
Тема 12. Міжкультурна комунікація	2	2											
Тема 13. Соціально-комунікативна культура суспільства	2		2										
Тема 14. Масова комунікація	2	2											
Тема 15. Технології соціальної комунікації	2					2							
Тема 16. Когнітивні аспекти медіа впливу в сучасних умовах	3	3											
Тема 17. Професійні комуніканти в системі масової комунікації	10						10						
Тема 18. Публічний виступ: основні вимоги до його ефективності	10						10						
Тема 19. Рецензія на книгу на вибір: Г. Лассуела «Техніка пропаганди в роки Першої світової війни», А. моль	12						12						

«Соціодинаміка культури»													
Разом за ЗМ 2	44	7	2		2	32							
Усього годин	90	15	5		5	65							

Теми семінарських (5 год.) та індивідуальних занять (5 год.)

№	Назва теми
1	Тема: Структура та види комунікації план (див. стор. https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6764) (3 год.)
2	Тема: Ділова та публічна комунікація (див. стор. https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6764) (3 год.)
3.	Тема: Соціально-комунікативна культура суспільства (див. стор. https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6764) (2 год.)
4.	Тема: Технології соціальної комунікації (див. стор. https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6764) (2 год.)

Зміст завдань для самостійної роботи (65 год.)

№	Назва теми
1	Становлення спічрайтингу як сфери практичної діяльності. Короткий екскурс в історію риторики та ораторського мистецтва. Наукова доповідь із демонстрацією презентації (3 год.)
2	Інформаційна, переконуюча промови. Написання переконуючої промови та публічна апробація (5 год.)
3	Робота над текстом промови. Відпрацювання навиків письмової комунікації (5 год.)
4	Комунікаційний процес та специфіка бар'єрів соціальної комунікації (10 год.) Усний виступ.
5	Дослідження соціальної комунікації в Американській асоціації мовлення, мови і слуху (ASHA) (10 год.). Усний виступ.
6	Професійні комуніканти в системі масової комунікації (10 год.). Усний виступ.
7	Публічний виступ: основні вимоги до його ефективності (10 год.) Усний виступ.
8	Написання рецензії на актуальні наукові праці проблематики курсу. Написання рецензії (12 год.)

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення соціальної комунікації та окресліть її функції
2. Окресліть основні етапи еволюції комунікацій у суспільстві
3. Наведіть типологію соціальних комунікацій за різними критеріями, дайте коротку характеристику кожному типу
4. Спічрайтинг як напрямок ПР-діяльності. Зв'язок спічрайтингу з іншими напрямками ПР діяльності. Роль спічрайтингу в процесі формування іміджу.
5. Поняття риторичного ідеалу. Динамічний характер риторичного ідеалу. Порівняльна характеристика риторичного ідеалу в тоталітарному і демократичному суспільствах
6. Короткі відомості з історії риторики. Діяльність логографів за часів Давньої Греції. Історія та жанри риторики (давньогрецька риторика: софісти, Сократ, Платон, Аристотель, Демосфен).
7. Охарактеризуйте суть давньоримської риторики: Цицерон, Марк Фабіус Квінтіліан
8. Риторика Середньовіччя, Відродження та Нового часу
9. Роль ранньохристиянських ораторів в процесі становлення риторичних законів і традицій. Гомілетика та її видатні представники періоду раннього християнства. Риторична діяльність в Київській Русі. Іларіон Київський. Ф. Прокопович – класик української риторичної науки
10. Риторичні традиції XIX – XX століття. Закономірності публічних виступів ораторів тоталітарних часів і часів демократії
11. Роль вербальних і невербальних засобів в професійній діяльності вчителя
12. Визначте роль вербальної комунікації та мовленнєві правила поведінки
13. Охарактеризуйте теорії походження та розвитку мови
14. Охарактеризуйте історію ораторського мистецтва
15. Взаємодія спічрайтера та спікера в аспекті теорії ефективності мовної комунікації
16. Дайте поняття вербальних комунікацій, окресліть їх функції
17. Охарактеризуйте найбільш відомі теорії походження мови
18. Окресліть компоненти культури мови
19. Охарактеризуйте усні вербальні комунікації
20. Охарактеризуйте письмові вербальні комунікації
21. Наведіть типологію вербальних комунікацій як родів словесності
22. Дайте поняття невербальної комунікації, окресліть їх функції
23. Охарактеризуйте пара- та екстралінгвістичні особливості невербальної комунікації
24. Охарактеризуйте міміку та погляд як засоби невербальної комунікації
25. Охарактеризуйте жести як засоби невербальної комунікації
26. Охарактеризуйте організацію простору та часу як засоби невербальної комунікації
27. Охарактеризуйте пози та ходу як засоби невербальної комунікації

28. Проаналізуйте поняття міжкультурної комунікації
29. Визначте та дайте характеристику рівням міжкультурної комунікації
30. Окресліть форми міжкультурної комунікації
31. Визначте вербальні та невербальні елементи міжкультурної комунікації
32. Окресліть та дайте характеристику різних соціальних ролей
33. Окресліть та дайте характеристику різним соціальним групам
34. Розкрийте зміст основних теорій міжособистісної комунікації
35. Порівняйте між особистісну та масову комунікації
36. Розкрийте функції масової комунікації
37. Охарактеризуйте структурні елементи масової комунікації
38. Дайте характеристику різним моделям масової комунікації
39. Розкрийте зміст основних теорій масової комунікації
40. Спін-доктор і його робота. Класифікація і історія виникнення спіну
41. Поняття професійного комуніканта та професійно-соціальні аспекти їх діяльності. Масовокомунікаційна індустрія як комунікант.
42. Поняття масовокомунікаційного впливу та основні його види: масове зараження, масова сугестія, масова маніпуляція
43. Поняття про ефект та види ефектів в масовій комунікації. Міф як результат масової комунікації.
44. Пропагандистські, іміджеві, інтернет-моделі комунікації у професійній діяльності фахівця.
45. Інтернет-комунікації у професійній діяльності вчителя: основні офіційні сайти; мережі спільнот та об'єднань; робота в режимі онлайн-семінарах, конференціях, вебінарах тощо; онлайн-освіта.
46. Зв'язки з громадськістю як вид комунікації вчителя з колективом, учнем, батьками
47. Етапи дослідження впливів мас-медіа. Наукові підходи, моделі й концепції дослідження масової комунікації
48. Наукове значення впливу ЗМІ в дослідженнях американського політолога Г. Лассуелла.
49. Інформаційна культура як результат самоорганізації сучасного соціально-культурного простору
50. Рівні інформаційної культури. Перехід від книжкової культури до культури мультимедіа
51. Ділове листування як різновид письмової комунікації. Інформативність як ситуативна зумовленість ділової комунікації через листи. Правила ділового листування
52. Форми і жанри публічної комунікації (усна публічна учбова комунікація, усна ділова публічна комунікація, усна публіцистична комунікація)
53. Структура публічного виступу та рекомендації для представлення промови. Види промов. Спічрайтинг
54. Дайте характеристику семіотиці як науці про знакові системи
55. Охарактеризуйте моделі психотерапевтичної комунікації: психоаналіз, НЛП, групова психотерапія.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

виконання практичних завдань та самостійної роботи відповідно до тематики кожного змістового модуля

поточний тестовий контроль

Поточний контроль здійснюється у таких формах та за допомогою таких засобів:

Відповідь (виступ) на питання по темі семінарського заняття:

- 5 балів виставляється за повну, змістовну, аргументовану, чітку, логічно структуровану відповідь у процесі обговорення і такі ж відповіді на додаткові, уточнюючі питання;
- 4 бали виставляється за повну, аргументовану, змістовну, чітку, логічно структуровану відповідь у процесі обговорення;
- 3 бали виставляється за частково аргументовану, неповну відповідь;
- 2-1 бали виставляється за неповну, без фактажу відповідь з порушенням логіки викладу думки;
- 0 балів – відсутність відповіді з заданого питання.

Доповнення до відповіді на питання по темі семінарського заняття:

- 3 бали виставляється за аргументоване, змістовне, чітко, логічно структуроване доповнення у процесі обговорення;
- 2 бали виставляється за частково аргументоване, незмістовне доповнення;
- 1 бал виставляється за незмістовне, без фактажу доповнення з порушенням логіки викладу думки;
- 0 балів - відсутність власної позиції з заданого питання.

Тестування. 5 балів виставляється за надання вірних відповідей на всі тестові завдання; 4 бали виставляється за надання вірних відповідей на 80-99 % тестових завдань; 3 бали виставляється за надання вірних відповідей на 65-79 % тестових завдань; 2 бали виставляється за надання вірних відповідей на 50-64 % тестових завдань; 1 бал виставляється за надання вірних відповідей на 30-49 % тестових завдань; 0 балів виставляється за надання

вірних відповідей менше ніж на 30 % тестових завдань. Проводиться на сторінці курсу в Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1140>)

Дискусія. 3 бали виставляється за аргументовану, змістовну, чітку, логічно структуровану позицію у процесі обговорення; 2 бали виставляється за частково аргументовану, неповну відповідь; 1 бал виставляється за неповну, без фактажу відповідь з порушенням логіки викладу думки; 0 балів - відсутність власної позиції з заданого питання.

Презентація.

- ✓ 5 балів виставляється при: відповідності змісту презентації темі; наявності правильного оформлення презентації; якісно підготовленої практичної розробки; дотриманні всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту наявності електронного (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) матеріалу презентації обсяг тексту презентації повинен бути 600 – 800 слів.
 - ✓ 4 бали виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.
 - ✓ 3 бали виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні, тема та підтеми розкриті неповністю.
 - ✓ 2 бали - при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні, тема та підтеми розкриті частково.
 - ✓ 1 бал - презентація погано організована, без творчих знахідок, багато необхідних елементів та сторінок пропущено. Зміст не чіткий, важко читається текст, багато помилок, без висновків, тема та підтеми не розкриті.
- 0 балів - виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Наукова доповідь.

- ✓ 5 балів виставляється при дотриманні наступних критеріїв: доповідь відображає глибину думки та навички критичного мислення; у роботі інтегрується матеріал з даного курсу; автор дає узгоджені та аргументовані відповіді на всі запитання; стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; грамотно та науково викладений матеріал; чітке дотримання структури наукової доповіді: тема, актуальність, або проблема; новизна; робоча гіпотеза; «предмет» та «об'єкт» досліджень; мета та завдання досліджень; методи досліджень; виклад матеріалу дослідження; висновки; ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, малюнки, фільми); робота виконана у чітко визначених часових рамках.
- ✓ 4 бали виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні доповіді та її оформленні.
- ✓ 3 бали виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні роботи, окремих недоліків у її оформленні, тема та підтеми розкриті неповністю.

- ✓ 2 бали - при наявності суттєвих недоліків у виконанні доповіді, окремих недоліків у її оформленні, тема та підтеми розкриті частково без самостійних висновків.
- ✓ 1 бал - доповідь погано організована, без творчих знахідок, багато необхідних елементів пропущено. Зміст не чіткий, важко читається текст, багато помилок, без висновків, тема та підтеми не розкриті.
- ✓ 0 балів - виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту доповіді.

Здача термінів оцінюється в 2 бали. Студент повинен дати коротке тлумачення терміна, а також орієнтуватися в системних зв'язках термінологічних понять кількох напрямів.

Інформаційно-аналітична записка оцінюється в 5 балів. Загальні вимоги до якості виконання цієї форми роботи оцінюються за такими критеріями: знання і розуміння теоретичного матеріалу: чітко розглядаються поняття, наводяться конкретні висновки; використовувати ті поняття, які строго відповідають темі; самостійність виконання роботи; аналіз і оцінка інформації: грамотно застосовуються категорії аналізу; вміло використовують методи порівняння та узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ; здатність пояснити альтернативні погляди на дану проблему і зробити збалансований висновок; висвітлення особистої оцінки проблеми; формулювання суджень: ясність і чіткість викладу; логіка структурованих доказів; пропоновані тези супроводжуються грамотною аргументацією; наводяться різні точки зору та їх особиста оцінка; оформлення роботи: дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних та стилістичних норм української літературної мови; оформлення тексту з повним дотриманням правил української орфографії і пунктуації; відповідність формальним вимогам.

Критерії оцінювання: робота виконана бездоганно – 5 балів; аналітична записка відповідає вимогам із значними зауваженнями – 4 бали; якість виконання роботи відповідає вимогам частково – 3 бали; аналітична записка написана із значним відхиленням від вимог – 2 бали; письмове завдання мало відповідає вимог – 2 бали; есе не відповідає жодним вимогам – 0 балів.

Написання есе 3 бали виставляється за есе, яке відповідає всім вимогам до такого виду робіт та супроводжується публічним захистом; 2 бали виставляється за есе, яке відповідає всім вимогам до такого виду робіт, однак не супроводжується публічним захистом; 1 бал виставляється за есе, яке відповідає більшості вимог до такого виду робіт; 0 балів виставляється за есе яке не відповідає більшості вимог до такого виду робіт. **Вимога до написання есе:** Об'єм есе не повинен перевищувати 2-3 сторінки; Есе повинно сприйматися як єдине ціле, ідея повинна бути чітка і зрозуміла. Необхідно писати коротко і зрозуміло. Есе не повинно містити нічого зайвого, повинно включати тільки ту інформацію, яка необхідна для розкриття вашої позиції, ідеї. Есе повинно мати грамотну композиційну побудову, бути логічним, чітким по структурі. Кожен абзац есе повинен

містити тільки одну основну думку. Есе повинно показувати, що його автор знає і усвідомлено використовує теоретичні поняття, терміни, узагальнення, світоглядні ідеї. Есе повинно містити переконливу аргументацію з конкретної теми. **Структура есе:** постановка питання або проблеми (тобто визначити предмет викладу); обґрунтувати причину, яка спонукала звернутися до цієї проблеми; думки автора есе з проблеми викладаються у формі коротких тез (теза – це судження, яке потрібно довести); думка повинна бути підкріплена доказами, тому за тезою висуваються аргументи (аргументи – це факти, явища суспільного життя, події, життєві ситуації і життєвий досвід, наукові докази, посилання на думки вчених та ін.); висновки (вирішення проблеми, пропозиції, рекомендації, побудова принципів, положення, шляхи виходу і практична значущість).

Усний виступ. 3 бали заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), методично правильне висвітлення основних питань з даної теми, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних фактів, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 2 бали заслуговує студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне висвітлення основних і додатковим питань з даної теми, належну аргументацію відповідей прикладами, знанням фактів, вмінням логічно викласти історичний матеріал і зробити основні висновки. 1 бал заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів під час виступу, зробив поверхові висновки, не простежується логіка викладу, відсутні самостійні узагальнення.

Участь в дискусії. 1 бал виставляється студенту, який доповнив відповідь основного доповідача, сформулював проблемне питання та запропонував розв'язання цієї проблеми.

Опрацювання різних за змістом та методологічними принципами монографій та наукових статей (самостійна робота). 5 балів виставляється за використання проблемного підходу; 3 бали виставляється за реферативне опрацювання монографій та наукових статей.

Підготовка та презентація аналітичної доповіді (індивідуальна робота). 10–8 балів заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), за правильний вибір методології та методів дослідження, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 7–4 балів заслуговує студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне викладення основних і додатковим питань з теми дослідження, належну аргументацію викладу прикладами, вмінням логічно викласти матеріал і зробити основні висновки. 3–1 бал заслуговує студент, який засвідчив знання, необхідні для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів, зробив

поверхові висновки, не дотримувався логіки викладу, не зробив самостійних узагальнень.

Творча робота. 10–8 балів заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (від 90% до 100%), за правильний вибір методології та методів дослідження, за аргументацію висловлених положень переконливими прикладами, знанням основних і другорядних подій, вміння логічно викласти матеріал і зробити відповідні висновки. 7–4 балів заслуговує студент за порівняно повне й методологічно в цілому правильне викладення основних і додатковим питань з теми дослідження, належну аргументацію викладу прикладами, вмінням логічно викласти матеріал і зробити основні висновки. 3–1 бал заслуговує студент, який засвідчив знання, необхідні для подальшого засвоєння навчального матеріалу за курсом; 0 балів заслуговує студент, який не навів аргументів, зробив поверхові висновки, не дотримувався логіки викладу, не зробив самостійних узагальнень

Контрольна робота передбачає систематизацію, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни. Метою виконання контрольної роботи є: закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами під час набуття теоретичних і практичних навичок. При виконанні контрольної роботи студент повинен продемонструвати вміння у сфері науково-дослідної діяльності, роботи з готовими матеріалами, уміння творчого й оригінального вирішити постановлені завдання. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

- ✓ критерій відпрацьовано бездоганно» – 10 балів;
- ✓ «критерій в цілому відповідає вимогам» – 9 балів;
- ✓ «критерій відповідає вимогам із незначним зауваженням» – 8 балів;
- ✓ «критерій відповідає вимогам із зауваженнями» – 7 балів;
- ✓ «критерій відповідає вимогам наполовину» – 5 балів;
- ✓ «критерій мало відповідає вимогам» – 3 бали;
- ✓ «критерій не відповідає жодним вимогам» – 0 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання на підсумковому контролі:

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за

результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Технології та методи соціальної комунікації» здійснюється у формі залікового тестового контролю в електронній навчальній системі Мудл. Знання студентів при складанні заліку оцінюються за критеріями національної системи та шкалою ЄКТС.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС		Значення оцінки (критерії оцінювання знань та умінь студентів)
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою	
Відмінно	A (90-100)	відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - студент має глибокі і системні знання з усього теоретичного і практичного курсу, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. - вміє застосовувати здобуті практичні та теоретичні знання в усіх видах професійної діяльності. - не допускає помилок під час виконання різних практичних завдань та проєктів, чітко знає методику дослідження та визначення різних складових та тем навчальної дисципліни.
Добре	B (80-89)	дуже добре	<ul style="list-style-type: none"> - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок; - студент розкриває сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування при виконанні залікових завдань.
	C (70-79)	добре	<ul style="list-style-type: none"> - у цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. - комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює

			<p>особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <ul style="list-style-type: none"> - студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички щодо виконання розрахункових завдань, але не вміє самостійно і творчо мислити, не може вийти за межі теми.
Задовільно	D (60-69)	задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання. - студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер. Вміє дати узагальнюючу характеристику стосовно різних розрахункових завдань. - володіє знаннями і вміннями не в повному обсязі.
	E (51-59)	достатньо	<ul style="list-style-type: none"> - мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь). - - фрагментарне розуміння суті питання. - студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. - студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер. Має прогалини в теоретичному курсі та в практичних вміннях та навичках.
Незадовільно	FХ (35-50)	(незадовільно) з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> - студент має фрагментарні знання з усього курсу. - не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. - - не знає особливостей навчальних компонентів дисципліни та її необхідності. - практичні вміння та навички сформовані на примітивному рівні.
	F (0-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	<ul style="list-style-type: none"> - студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Загальна оцінка (**максимально 100 балів**) визначається як сума балів поточної роботи під час вивчення навчальної дисципліни (максимум 60 балів

за два модулі) та плюс бали (**максимум 40**), отримані під час залікового тестування.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за заліковий тест складає **40 балів**.

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами

теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з дисципліни.

Структура тесту.

Тест складається з 80 тестових питань, які охоплюють всі теми, передбачені програмою предмета.

Тип питань: Усі питання є питаннями множинного вибору з чотирма варіантами відповідей, позначеними літерами а, б, в та г. Лише одна відповідь є правильною для кожного питання.

Час виконання: На виконання тесту відводиться 80 хвилин. Учасники повинні розподілити свій час таким чином, щоб встигнути відповісти на всі питання.

Нарахування балів: За кожну правильну відповідь нараховується 0,5 бала. Таким чином, максимальна кількість балів, яку можна отримати за тест, становить 40 балів (80 правильних відповідей x 0,5 бала).

Порядок питань: Питання в різних комплектах тесту розташовані у випадковому порядку для кожного учасника, щоб зменшити ймовірність академічної недоброчесності.

Порядок відповідей: Варіанти відповідей для кожного питання також розташовані у випадковому порядку, щоб зменшити ймовірність запам'ятовування порядку правильних відповідей.

Оцінювання: Оцінювання тесту проводиться автоматично за допомогою платформи Moodle. Результати тесту демонструються учасникам автоматично після завершення перевірки. Окрім демонстрації загальних результатів тесту учасникам тестування демонструються також результати виконання кожного тестового питання.

- ✓ Розподіл балів, які отримують студенти
- ✓ Для заліку

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																	Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2									40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	
2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	4	5	5	4	2	2	5	5	2	

Методи та освітні технології навчання.

Педагогічні технології:

- структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

- інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (в т. ч. електронних);

- професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо);

- інформаційно-комп'ютерні технології, які реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо);

- діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, бесіда, розповідь);

- наочні методи (ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження);

- дослідницький метод;

- частково-пошуковий метод;

- аналітичний метод;

- ігровий метод.

Використовується студентоцентрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання

Політика академічної доброчесності:

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>.

Рекомендована література Фахова (основна)

1. Абрамович С. Мовленнєва комунікація : підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
2. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : кол. моногр. / за заг. ред. Є.Б. Тихомирової. Луцьк : ВМА «Терен», 2012. 354 с.
3. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
4. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. – 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 346 с.
5. Бебик М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: Моногр. К.: МАУП, 2009. 440 с.
6. Бутиріна М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі: Дніпропетровськ: Слово, 2009. 368 с.
7. Вертелецька І. О. Соціальні комунікації : навч.-метод. посібник Львів : Либідь, 2012. 71 с.
8. Гавура О. Соціальні комунікації : навч. посібник Тернопіль : Новий колір, 2011. 252 с.
9. Друкер П.Ф. Виклики для менеджменту XXI / пер. з англ. Т. Літенської. К. : видавнича група КМ-БУКС, 2020. 240 с.
10. Іванов В. Основи теорії масової комунікації і журналістики: навч. посібник Київ : Центр вільної преси, 2010. 258 с.
11. Іванов В. Ф. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник К.: Центр вільної преси, 1999. 212 с.
12. Іванов Валерій. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації : підручник. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 208 с.
14. Кизилова В.В. Теорія і практика мовленнєвої комунікації [Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. 183 с.
15. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців. URL:file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BC%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D1% %B0/efektyvni-komunikacii-posibnyk-final-preview-20-12.pdf
16. Лалл, Джеймс. Мас-медіа, комунікація, культура К. : К. І. С., 2002. 264 с.
17. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Д. Мак-Квейл ; перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
18. Масова комунікація: Підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губернський, В. Ф. Іванов, В. А. Вергун. К.: Либідь, 1997. 216 с.
19. Москаленко А. З., Губерський Л. В., Іванов В. Ф. Основи масово інформаційної діяльності К., 1999. 634 с.

20. Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті : навч. посібник Київ : Кондор, 2003. 215 с.
21. Островська Н.В. Прикладні соціально-комунікаційні технології. Запоріжжя: ЗНТУ. 2017. 109 с.
22. Палеха Ю. І. Документально-інформаційні комунікації : навч. посібник Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 386 с.
23. Партико З. В. Теорія масової інформації : навч. посібник Львів : Паїс, 2007. 122 с.
24. Пелепейченко Л. М. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. Х. : Акад. ВВ МВС України, 2007. 130 с.
25. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ф-т журналістики. Л. : ПАІС, 2010. 243 с.
26. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Л.: ПАІС, 2014. 312 с.
27. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. 2-е вид., доп. К. : Видавничий центр "Київський ун-т", 1999. 307 с.
28. Почепцов, Георгій. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. К.: Спадщина, 2012. 461 с.
29. Ревенко Т. Сутність і перспективи розвитку технологій соціальної реклами органів влади // Теорія та практика державного управління. 2010. Вип. 4. С. 81–87.
30. Соціальні комунікації та інмутація культури : монографія Київ : Київський міжнародний університет, Українська асоціація психолінгвістів, 2010. 233 с.
31. Холод О. М. Комунікаційні технології (у теорії інмутації) : навч. посібник Київ : КиМУ, 2010. 187 с.
32. Холод О. М. Соціальні комунікації. Соціо і психолінгвістичний аналіз : навч. посібник Львів : ПАІС, 2011. 288 с.
33. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посібник 2-ге вид., перероб. й допов. Київ : Білий Тигр, 2018. 370 с.
34. Холод О.М. Семантика терміна «Соціальні комунікації»: концептуальні підходи. Теорія та історія соціальних комунікацій. 2015. Т.1. К.: МЦД СК «Комтека». 2015. С. 9-32.
35. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2004. 130 с.

Додаткова література:

1. Богомаз К. Ю. Соціальні комунікації в управлінні. Режим доступу : http://www.dut.edu.ua/uploads/l_243_95274425.pdf
2. Бутиріна М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіасередовищі .Дніпропетровськ : Слово, 2009. 368 с.
3. Гаврилюх Н. Феномен соціальної комунікації в інформаційному суспільстві [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ena.lp.edu.ua>.

4. Добронравова І. С. Динамічний хаос у соціумі як середовище соціальної самоорганізації. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2005. № 1. С. 168 – 180. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
5. Лавриш Ю. Ефективна комунікація – у розумінні специфіки часу [Електронний ресурс]. Режим доступу до сторінки : <http://porefrancis.org.ua/?p=1540>
6. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків : Вид-во «Ранок»: Фабула, 2019. 432 с.
7. Піддубна Л.П. Комунікаційні моделі та їх використання у формуванні ефективних документально-інформаційних комунікацій у системі державного управління та місцевого самоврядування. Науковий вісник АМУ. Серія «Управління». К.: ВПУАМУ. 2010. Вип. 3. С. 334-343.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради : навч. посібник. К.: Либідь, 1999. 240 с
9. Почепцов Г. Когнітивні підходи до аналізу інформаційного простору [Електронний ресурс] / Г. Почепцов. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/11418>
10. Почепцов Г. Управління масовою свідомістю як частина глобального управління [Електронний ресурс] / Г. Почепцов. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/3111>
11. Скуленко М. І. Психологія пропаганди : монографія. Запоріжжя: КПУ, 2009. 180 с.
12. Сліпушко О. Українська мова й етапи кар'єри ділової людини. К. : Криниця, 1999. 199 с.
13. Соціальні комунікації в мережі Internet [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://www.researchgate.net/publication/328138933_Socialni_komunikacii_v_merezi_Internet.
14. Соціальні комунікації: теорія і практика [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://comteka.com.ua/wpcontent/uploads/2016/05/%D0%A2%D0%9E%D0%9C_1.pdf.
15. Томан Іржі. Мистецтво говорити. К. : Україна, 1996. 269 с.
16. Холод О. М. Соціальні комунікації. Соціо і психолінгвістичний аналіз [Електронний ресурс]: навч. посібник Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk784391.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KNU+102+2015_T2
2. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки. URL: <http://lucl.lucl.kiev.ua>
3. Медіа-грамотність України. URL: <https://medialiteracy.org.ua>

4. Міжнародна асоціація з дослідження комунікацій (ICA). URL: <https://www.icahdq.org>
5. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
8. Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (схвалені Вченою радою університету, протокол № 12 від 28.11.2016. « URL: https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>
10. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. URL: <http://www.univer.kharkov.ua>
11. Journal of Communication. URL: <https://academic.oup.com/joc>
12. Media, Culture & Society. URL: <https://journals.sagepub.com/home/mcs>
13. Coursera (курс «Social Communication»). URL: <https://www.coursera.org>